

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

28.10.2016

м. Запоріжжя

№ 02/06-рк

ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”

Міжнародний аеропорт „Бориспіль”
м. Бориспіль
Київська область, 08307

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Першим відділом досліджень та розслідувань Запорізького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України в ході розгляду заяви [Інформація з обмеженим доступом] (далі – [Інформація з обмеженим доступом]) було виявлено факти застосування з боку товариства з обмеженою відповідальністю „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” (надалі – ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”) різного підходу до авіаперевізників при визначенні для них, під час укладання договорів, складу пакетної пропозиції наземних послуг з обслуговування на пероні і місцях стоянок повітряних суден (ПС) в міжнародному аеропорту „Запоріжжя” (надалі – МА „Запоріжжя”).

За результатами дослідження вищенаведених фактів, встановлено наступне.

Основи діяльності в галузі авіації встановлює Повітряний кодекс України (надалі – Повітряний Кодекс).

За визначенням термінів, наведених у статті 1 Повітряного Кодексу, наземне обслуговування - послуги з наземного обслуговування повітряних суден, екіпажу, пасажирів, вантажу, багажу, пошти, що надаються користувачам аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами.

Відповідно до пункту 2 статті 77 Повітряного Кодексу, суб'єкти авіаційної діяльності, які надають послуги з наземного обслуговування, що підлягають обов'язковій сертифікації, провадять свою діяльність на території аеропорту та аеродрому на підставі відповідного сертифіката, виданого уповноваженим органом з питань цивільної авіації, а також договору, укладеного з експлуатантом аеропорту (аеродрому).

Єдиний порядок і процедуру сертифікації аеропортів та інших суб'єктів аеропортової діяльності встановлюють „Правила сертифікації аеропортів”, що затверджені наказом Державіаслужби України від 13.06.2006 № 407 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 23.06.2006 № 740/12614 (зі змінами) (надалі – Правила).

Відповідно до Додатку 1 до підпункту 2.1.5 Правил, обов'язковій сертифікації підлягає діяльність з наземного забезпечення польотів за 15 видами діяльності, зокрема:

- Забезпечення обслуговування пасажирів, багажу, пошти і вантажів - комплекс заходів в аеропорту щодо реєстрації та оформлення пасажирів, їх посадки та висадки, оформлення перевізної документації, обробки багажу, пошти і вантажів, їх навантаження (розвантаження) на борт (з борту) ПС з метою їх перевезення за заявленим маршрутом за умови дотримання вимог АБ, БП, забезпечення перевезення небезпечних та спеціальних вантажів, захисту здоров'я пасажирів:

- Наземне адміністрування в аеропорту - послуги екіпажам, представникам авіакомпаній, представництвам та іншим суб'єктам в офісному обслуговуванні, зв'язку, взаєморозрахунках та інших послугах, пов'язаних із взаємодією в аеропорту;

- Обслуговування на пероні та місцях стоянок ПС - комплекс заходів щодо супроводження, руління та буксирування ПС перед вильотом та після прильоту, надання послуг із завантаження та розвантаження, включаючи бортове харчування (кетерінг), миття, зняття зледеніння та інше.

ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” (юридична адреса: 08307, Київська область, м. Бориспіль, МІЖНАРОДНИЙ АЕРОПОРТ „БОРИСПІЛЬ”), згідно зі статутом, зареєстрованим Бориспільською районною державною адміністрацією Київської області 25.02.2016 за № 13541020000005973, є юридичною особою.

Згідно з довідкою з ЄДРПОУ (код за ЄДРПОУ 40300292), основним видом діяльності ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” є допоміжне обслуговування авіаційного транспорту (код за КВЕД 42.23).

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” є суб'єктом господарювання.

До 01.06.2016 року для всіх авіаперевізників, що обслуговуються в МА „Запоріжжя” послуги з наземного обслуговування надавали:

- товариство з обмеженою відповідальністю ТОВ „Запорізька хендлінгова компанія” (69013, вул. Блакитна, 4 Аеропорт Запоріжжя) (надалі - ТОВ „Запорізька хендлінгова компанія”);
- комунальне підприємство Міжнародний Аеропорт „Запоріжжя” (69013, м. Запоріжжя, вул. Блакитна, буд. 4) (надалі – КП „МА Запоріжжя”);
- ТОВ „Українська хендлінгова компанія”.

При цьому:

- *послугу з наземного адміністрування в аеропорту* надавали - ТОВ „Запорізька хендлінгова компанія”; КП „МА Запоріжжя”; ТОВ „Українська хендлінгова компанія”;
- *послугу з забезпечення обслуговування пасажирів і багажу* надавали - ТОВ „Запорізька хендлінгова компанія”; КП „МА Запоріжжя”; ТОВ „Українська хендлінгова компанія”;
- *послугу з обслуговування на пероні та місцях стоянок ПС* надавало - ТОВ „Запорізька хендлінгова компанія”.

З червня 2016 року КП „МА „Запоріжжя” та ТОВ „Запорізька хендлінгова компанія” призупинили власну діяльність з надання послуг з наземного обслуговування в МА „Запоріжжя”.

Починаючи з 01.06.2016 року, діяльність на ринку надання послуг з наземного обслуговування (зокрема: наземного адміністрування в аеропорту; забезпечення обслуговування пасажирів і багажу; обслуговування на пероні та містах стоянок ПС) на території МА „Запоріжжя” здійснює ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” на підставі:

- Генеральної угоди про здійснення аеропортової діяльності, укладеної з експлуатантом аеропорту/аеродрому комунальним підприємством „Міжнародний аеропорт Запоріжжя” (69013, м. Запоріжжя, вул. Блакитна, буд. 4, ЄДРПОУ 01130561) (надалі - КП

„МА Запоріжжя”) від 29.02.2016 № 1/2016;

- 3-х Сертифікатів відповідності, виданих Державіаслужбою України 31.05.2016 на наступні види діяльності:

1. „Наземне адміністрування в аеропорту” (Сертифікат відповідності [Інформація з обмеженим доступом] з терміном дії до [Інформація з обмеженим доступом]);
2. „Забезпечення обслуговування пасажирів і багажу” (Сертифікат відповідності [Інформація з обмеженим доступом] з терміном дії до [Інформація з обмеженим доступом]);
3. „Обслуговування на пероні та місцях стоянок ПС” (але не на всі послуги) (Сертифікат відповідності [Інформація з обмеженим доступом] з терміном дії до [Інформація з обмеженим доступом]), зокрема на: обслуговування під час паркування ПС; забезпечення зв'язку з екіпажем; буксирування ПС, що прибувають та відлітають; забезпечення обігріву та кондиціонування ПС; протикризова обробка ПС та контроль виконання робіт; зовнішнє очищення ПС; внутрішнє прибирання ПС; запуск прибирання ПС; запуск двигунів ПС; обслуговування туалетів ПС; забезпечення водопостачання ПС; забезпечення зовнішнього джерела електропостачання ПС; завантаження та розвантаження багажу, вантажу та пошти; забезпечення пасажирськими та технічними трапами; забезпечення перонними автобусами; забезпечення газозаправною станцією).

Отже, з 01.06.2016 року ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку послуг з наземного обслуговування на пероні та місцях стоянки ПС в МА „Запоріжжя”, з часткою 100%.

ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” надає послуги наземного обслуговування для авіаперевізників в МА „Запоріжжя” відповідно до укладених з авіаперевізниками договорів.

Слід зазначити, що для кожної авіакомпанії цими договорами передбачено, як обов'язкове до сплати „пакетне” (комплексне) обслуговування кожного оборотного рейсу ПС, так і наземне обслуговування за окремою вимогою авіакомпанії (за наявності відповідної потреби авіакомпанії.)

На вимогу територіального відділення від 22.08.2016 № 02-18/06-1799 ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” листом від 28.09.2016 № 169/1-09/16 повідомило, що „необхідний для обслуговування кожного оборотного рейсу „пакет” послуг формується саме авіакомпаніями, він і знайшов своє відображення в укладених договорах” (мова оригіналу).

Проте, територіальним відділенням за результатами аналізу інформації, отриманої від авіакомпаній (що обслуговуються у ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” з червня 2016 року), було встановлено, що ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” не було узгоджено пакетну пропозицію для [Інформація з обмеженим доступом] (юридична адреса: [Інформація з обмеженим доступом]) (надалі – [Інформація з обмеженим доступом], Авіакомпанія) на наземне обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС. Водночас, всім іншим авіакомпаніям (крім Авіакомпанії) ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” було надано можливість самостійно формувати пакетну пропозицію наземних послуг, зокрема на наземне обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС та відповідно мати в складі „пакету” послуг економічно доцільний перелік наземних послуг.

Слід зазначити, що з червня 2016 року в МА „Запоріжжя” лише Авіакомпанія (на відміну від інших авіакомпаній) послуги з забезпечення обслуговування пасажирів і багажу та наземне адміністрування в аеропорту, отримує не у ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, а у іншій обслуговуючій компанії - ТОВ „Українська хендлінгова компанія”.

ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” листом від [Інформація з обмеженим доступом] запропонувало Авіакомпанії проект договору [Інформація з обмеженим доступом] з наземного обслуговування. За умовами запропонованої редакції договору, ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” мало надавати Авіакомпанії комплекс послуг з наземного обслуговування, який складається з прибуття та подальшого відправлення згідно з розкладом одного й того ж ПС, при цьому ціна пакетної пропозиції послуг з наземного обслуговування відповідно до типу ПС ([Інформація з обмеженим доступом]) складала [Інформація з

обмеженим доступом] грн за обслуговування кожного оборотного рейсу ПС. Слід зазначити, що до обов'язкового до сплати „пакету” наземних послуг було включено категорії наземних послуг незалежно від того, замовляються цим авіаперевізником дані послуги при кожному обслуговуванні ПС чи ні.

Листом від [Інформація з обмеженим доступом] Авіакомпанія повідомила ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” щодо наявності у нього договірних відносин з ТОВ „Українська хендлінгова компанія” „...на надання послуг з пасажирського обслуговування, а саме: представництва та наземне адміністрування, реєстрації пасажирів та оформлення зареєстрованого багажу, розшук багажу” (мова оригіналу) та запропонувала :

- виключити з договору пункти щодо надання послуг з наземного обслуговування по представництву та наземному адмініструванню, реєстрації пасажирів та оформленню зареєстрованого багажу, обробці багажу та зробити перерахунок вартості послуг „пакетної” пропозиції;
- використовувати редакцію Стандартної угоди про наземне обслуговування SGHA в редакції від січня 2013 року.

Шляхом перемовин між Авіакомпанією та ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” була досягнута домовленість щодо замовлення Авіакомпанією у ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” виключно послуги з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянки, а послуги з наземного адміністрування та обслуговування пасажирів та багажу і надалі будуть надаватися ТОВ „Українська хендлінгова компанія”.

Після цього, Авіакомпанія почала процедуру укладання стандартної угоди з ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, для отримання від цієї обслуговуючої компанії послуг з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянки ПС.

Для того, щоб сформувавши необхідний для обслуговування кожного оборотного рейсу „пакет” послуг з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянки ПС, Авіакомпанія (листом від [Інформація з обмеженим доступом]) звернулася до ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” з проханням щодо надання окремих послуг за запитом Авіакомпанії та з оплатою за фактом обслуговування. Зазначене стосується наступного :

- „... – обробка багажу пасажирів (на кожному рейсі завантаження/розвантаження);
- надання трапу (на кожному рейсі);
- надання наземного джерела живлення (за запитом представника авіакомпанії);
- надання установки повітряного запуску (за запитом представника авіакомпанії);
- транспортування пасажирів по перону (за запитом представника авіакомпанії);
- обслуговування пасажирів з обмеженими можливостями (за запитом представника авіакомпанії)” (мова оригіналу).

Однак, пропозиція Авіакомпанії щодо виключення спірних послуг з „пакету” та включення їх до переліку послуг, що надаються за запитом, була відхилена ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” без будь-якого обґрунтування.

Так, ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, у своїй відповіді ([Інформація з обмеженим доступом]) на лист Авіакомпанії [Інформація з обмеженим доступом]) повідомила Авіакомпанію, про наступне: „Наше підприємство здійснює наземне обслуговування рейсів авіаперевізників в аеропорту „Запоріжжя” у відповідності до умов укладених договорів, відповідний проект договору про наземне обслуговування був свого часу Вам направлений. Обслуговування рейсів перевізників, з якими відсутні укладені договори, нами здійснюються виключно за попередньою оплатою...З метою здійснення ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” наземного обслуговування на пероні та місцях стоянки ПС [Інформація з обмеженим доступом]”, просимо терміново надати актуальний розклад виконуваних рейсів з/в аеропорт „Запоріжжя” на червень 2016 року та гарантійний лист на оплату наших послуг. Відповідь, з метою оперативності, просимо направити електронною поштою ” (мова оригіналу).

Таким чином, у спрощений спосіб (шляхом обміну відповідними листами) між ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” та Авіакомпанією не було укладено договору про наземне обслуговування за сформованим саме Авіакомпанією пакетом необхідних для кожного оборотного рейсу послуг з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС. Як варіант для Авіакомпанії, ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” було запропоновано співпрацювати виключно за попередньою оплатою, у разі відсутності укладеного договору.

Листами від [Інформація з обмеженим доступом] Авіакомпанія повідомила територіальне відділення що „11.06.2016 в МА „Запоріжжя” планувався рейс. В зв'язку з цим, а також неможливістю виконання рейсу за відсутності наземного обслуговування ПС, пасажирів та багажу, з врахуванням відсутності альтернативного постачальника послуг з наземного обслуговування в МА „Запоріжжя”, виникла нагальна необхідність у отриманні таких послуг для здійснення авіарейсу саме у ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”. Авіакомпанія 10.06.2016, була вимушена укласти договір з ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” у запропонованій останнім редакції” (мова оригіналу).

Стандартну угоду про наземне обслуговування від [Інформація з обмеженим доступом] надалі – Стандартну Угоду) між ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” та Авіакомпанією було укладено відповідно до наданого ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” проекту угоди (тобто на умовах ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”). Причому, Авіакомпанією, не було оформлено, визначеного діючим законодавством, протоколу розбіжностей, щодо наявності суттєвих заперечень до умов цього проекту договору .

Проте, аналіз обставин, що склалися для Авіакомпанії (а саме: наявність вже запланованого рейсу в МА „Запоріжжя”, відсутність інших альтернативних варіантів вибору постачальників послуг наземного обслуговування на пероні та місцях стоянки та відсутність часу на врегулювання розбіжностей в судовому порядку) доводить, що у разі отримання послуг з наземного обслуговування без договору, у Авіакомпанії на 10.06.2016 року могли виникнути серйозні ризики авіаперевізника.

Обов'язки та відповідальність авіаційного перевізника визначено статтею 100 Повітряного кодексу. З метою виконання цих обов'язків, авіаперевізник зобов'язаний розробити власні правила повітряних перевезень, які повинні враховувати всі можливі застосовані норми та закони, визначити терміни, порядок виконання всіх робіт, що здійснюються в процесі пасажирського перевезення, відповідальність всіх задіяних осіб, регламентувати процес виконання польоту таким чином, щоб забезпечити високу якість та безпеку польоту, усувати можливість порушення графіків виконання польотів, виключати можливість будь-яких збійних ситуацій.

З огляду на вищенаведене, відповідальність за якість та безпеку польотів, порушення, які виникають при здійсненні авіаперевезення, несе авіаперевізник, при залученні інших осіб до надання таких послуг, такі обслуговуючі особи повинні виконувати вищевказані правила і процедури, інструкції авіаперевізника, про що зазначається відповідно у договорі, який укладається між авіаперевізником та залученою особою.

Авіакомпанія листом від [Інформація з обмеженим доступом] (на вимогу територіального відділення від 20.09.2016 № 02-18/06-2001) надала перелік ризиків, які могли виникнути за відсутності договору з ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, зокрема:

- *ризик безпеки польотів*, за рахунок відсутності закріплених угодою умов компенсації збитків, що можуть бути заподіяні у процесі обслуговування ПС;
- *ризик затримок в обслуговуванні рейсів*, за рахунок відсутності закріплених угодою обов'язків обслуговуючої компанії виконувати інструкції та дотримуватися графіку обслуговування рейсів авіакомпанії;
- *ризик виникнення претензій пасажирів*, за рахунок відсутності зобов'язань обслуговуючої компанії дотримуватися стандартів якості Авіакомпанії.

Крім того, Авіакомпанія ([Інформація з обмеженим доступом]) виключила можливість своєї співпраці з ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” за умовами внесення попередньої оплати, аргументуючи це наступним чином:

„Надання послуг на умовах передплати виключає можливість узгодження вартості та переліку послуг, які вимагаються для обслуговування рейсу, до моменту їх отримання, що жодним чином не забезпечує рівність сторін при наданні та отриманні послуг. Крім цього, внесення передплати в момент вимоги (з врахуванням необхідності здійснення рейсу 11.06.2016) не було запланованим та могло призвести до фінансових ускладнень перевізника” (мова оригіналу)

Щодо відсутності часу на врегулювання розбіжностей в судовому порядку Авіакомпанією зазначено:

„Мінімальний термін узгодження всіх зауважень складає 20 днів, що виключає можливість обслуговування вже наступного дня після повідомлення ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя” (10.06.2016) про обслуговування виключно за укладеною угодою або на умовах передплати без будь-якого визначення умов та порядку, строків надання послуг. З врахуванням цього, було прийнято рішення щодо укладення договору на тих умовах, на яких наполягло ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя” з метою уникнення нерегульованості взаємовідносин” (мова оригіналу).

Слід зазначити, що діючою Стандартною Угодою, укладеною між ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя” та Авіакомпанією, передбачено, як надання Авіакомпанії послуг з наземного обслуговування на пероні та місцях стоянки за обов’язковим до сплати „пакетом” послуг вартістю [Інформація з обмеженим доступом] грн за обслуговування кожного оборотного рейсу ПС типу [Інформація з обмеженим доступом] (Розділ [Інформація з обмеженим доступом] Стандартної Угоди) так і надання решти додаткових послуг за окремою вимогою Авіакомпанії (Параграф [Інформація з обмеженим доступом] Стандартної Угоди).

Встановлено, що для Авіакомпанії загальна вартість наземного обслуговування в МА „Запоріжжя” (після підписання Стандартної Угоди з ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя”) суттєво зросла. Причому, вартість послуг з наземного обслуговування пасажирів і багажу та наземного адміністрування (які надаються ТОВ „Українська хендлінгова компанія”) залишалась незмінною, а вартість послуг з наземного обслуговування на пероні та місцях стоянки (що з 10.06.2016 надаються ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя”) значно збільшилася за рахунок введення не потрібних Авіакомпанії послуг, що входять до складу „пакету” послуг.

Територіальним відділенням було встановлено, що Авіакомпанія вважає для себе не завжди доцільним або зовсім недоцільним отримання послуг в складі обов’язкового до сплати „пакету” наземних послуг, що визначений діючою Стандартною Угодою з ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя” (лист від [Інформація з обмеженим доступом] на вимогу територіального відділення від 28.07.2016 № 02-18/06-1602). Аналіз діючої Стандартної Угоди ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя” з Авіакомпанією (а саме Розділ 3 Параграфу 1 „Обслуговування на пероні” Стандартної Угоди) доводить вищезазначене. Так, ТОВ „Транс-Аеролендінг Запоріжжя” за укладеною з Авіакомпанією Стандартною Угодою:

- 1) відповідно до пункту [Інформація з обмеженим доступом] Стандартної Угоди за процедурою IATA – надає, організовує, керує - наземне джерело живлення тривалістю [Інформація з обмеженим доступом] хвилин для кожного оборотного рейсу.

Однак, за інформацією Авіакомпанії (лист від [Інформація з обмеженим доступом] на вимогу територіального відділення від 28.07.2016 № 02-18/06-1602) стоянка повітряного судна в МА „Запоріжжя” згідно з розкладом [Інформація з обмеженим доступом] хвилин. За таких умов, в переважній більшості випадків Авіакомпанією використовується допоміжна силова установка самого повітряного судна, що виключає необхідність застосування наземного джерела живлення.

За умовами договорів, укладених раніше (до 10.06.2016), така послуга надавалась обслуговуючою компанією (на той час - [Інформація з обмеженим доступом]) виключно за заявкою командира повітряного судна, при цьому розрахунковий час був визначений – [Інформація з обмеженим доступом] хвилин з щохвилинною доплатою за подальше

застосування.

2) відповідно до пункту [Інформація з обмеженим доступом] Стандартної Угоди за процедурою IATA – надає послугу транспортування пасажирів та екіпажу між ПС та терміналом в кількості [Інформація з обмеженим доступом] автобуси для пасажирів та [Інформація з обмеженим доступом] автобус для екіпажу, для кожного оборотного рейсу.

Однак, за інформацією Авіакомпанії (лист від [Інформація з обмеженим доступом] на вимогу територіального відділення від 28.07.2016 № 02-18/06-1602) використання [Інформація з обмеженим доступом]-х автобусів для пасажирів (пасажиромісткістю автобуса - 70 осіб) є необхідним лише при повному завантаженні повітряного судна (пасажиромісткість якого складає [Інформація з обмеженим доступом] осіб). Крім того, в зв'язку з тим, що час стоянки повітряного судна в МА „Запоріжжя” згідно з розкладом [Інформація з обмеженим доступом] хвилин, то як правило екіпаж ПС не змінюється, а за таких умов транспортування екіпажу з повітряного судна до терміналу (та в зворотному напрямку) є недоцільним.

За умовами договорів, укладених раніше (до 10.06.2016), така послуга надавалась обслуговуючою компанією (на той час - [Інформація з обмеженим доступом]) виключно за заявкою командира повітряного судна.

3) відповідно до пункту [Інформація з обмеженим доступом] та пункту [Інформація з обмеженим доступом] Стандартної Угоди за процедурою IATA – надає послуги буксирування та/або відштовхування (води́ло) повітряного судна з/на мію́де стоянки, для кожного оборотного рейсу.

Однак, за інформацією Авіакомпанії ([Інформація з обмеженим доступом] на вимогу територіального відділення від 28.07.2016 № 02-18/06-1602), схема розташування місць стоянки ПС в МА „Запоріжжя” розроблена таким чином, що послуга з буксирування для їх Авіакомпанії є недоцільною, оскільки, повітряні судна самостійно вирулюють з місць стоянки без використання буксирування та відштовхування. За таких умов, надання такої послуги, як і необхідність її оплати є безпідставними.

4) відповідно до пункту [Інформація з обмеженим доступом], пункту [Інформація з обмеженим доступом], пункту [Інформація з обмеженим доступом]1 Стандартної Угоди за процедурою IATA – надає послуги прибирання кабіни екіпажу під наглядом уповноваженого представника перевізника, спорожнення попільничок, видалення та прибирання продуктів харчування та продуктів, що відносяться до них (сміття з камбузу), виконання заміни в салоні ПС підголовників, наволочок, поновлення предметів в туалеті, для кожного оборотного рейсу.

Однак, за інформацією Авіакомпанії (лист від [Інформація з обмеженим доступом] на вимогу територіального відділення від 28.07.2016 № 02-18/06-1602), такі види прибирання повітряного судна, як правило Авіакомпанія, раніше здійснювала тільки за місцем прибуття рейсу (в [Інформація з обмеженим доступом]), що виключало необхідність отримання такої послуги в МА „Запоріжжя”.

До 10.06.2016 в МА „Запоріжжя” для Авіакомпанії здійснювалося лише транзитне прибирання пасажирського салону; інші види прибирань виконувалися виключно за заявкою екіпажу.

Отже, за рахунок нав'язування ТОВ „Транс - Аерохендлінг Запоріжжя” окремих наземних послуг, які входять до складу пакетної пропозиції Стандартної Угоди (постійне надання яких не завжди є доцільним для Авіакомпанії або є зовсім недоцільним), для Авіакомпанії значно зросла вартість послуг наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС та відповідно значно зросла загальна вартість послуг з наземного обслуговування в МА „Запоріжжя”.

Територіальним відділенням проведено порівняльний аналіз умов „пакетної” пропозиції стандартних угод ТОВ „Транс- Аерохендлінг Запоріжжя” з авіакомпаніями, для яких на території МА „Запоріжжя” надаються послуги з наземного обслуговування, зокрема

на пероні і місцях стоянок ПС, а саме з: Авіакомпанією та [Інформація з обмеженим доступом]" (дивись Додаток 1).

За результатами проведеного аналізу вищезазначених умов „пакетних” пропозицій можна зробити висновок, що ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” ще на етапі переговорів узгодило всім авіаперевізникам (крім Авіакомпанії) „пакети” необхідних послуг для обслуговування кожного їх оборотного рейсу, зокрема для наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС.

Так послуги з:

- **надання автобусів для пасажирів та екіпажу** отримує за окремою вимогою (заявкою) екіпажу авіакомпанія „[Інформація з обмеженим доступом]”. Причому, надання автобусів для екіпажу було виключено зі складу пакетної пропозиції для авіакомпанії [Інформація з обмеженим доступом]" та [Інформація з обмеженим доступом];
- **надання наземного джерела живлення** отримують за окремою вимогою (заявкою) екіпажу [Інформація з обмеженим доступом] та [Інформація з обмеженим доступом];
- **використання послуги з буксирування та/або відштовхування ПС** виключено зі складу пакетної пропозиції та надаються за окремою вимогою (заявкою) екіпажу для [Інформація з обмеженим доступом]; [Інформація з обмеженим доступом] та [Інформація з обмеженим доступом];
- **прибирання кабіни екіпажу** виключено зі складу пакетної пропозиції та надаються за окремою вимогою (заявкою) екіпажу для [Інформація з обмеженим доступом]; [Інформація з обмеженим доступом] та [Інформація з обмеженим доступом].

Причому всі авіакомпанії (крім Авіакомпанії) повідомили територіальне відділення, що під час укладання договорів з ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” в складі обов’язкового до сплати „пакету” наземних послуг цими авіакомпаніями було отримано перелік послуг, який визначений з урахуванням пропозицій цих авіакомпаній.

Таким чином, всі авіаперевізники (крім Авіакомпанії) отримують від ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” наземні послуги, зокрема і послугу з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС, на прийнятних для себе умовах. Проте, для Авіакомпанії доцільний „пакет” послуг з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС не було узгоджено ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, хоча, Авіакомпанія, яка як і інші авіаперевізники, зверталась до ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, відповідним листом, з проханням виключення окремих послуг з наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС із складу „пакету” послуг та надання їх тільки за відповідною вимогою (за наявності потреби Авіакомпанії).

Враховуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” застосувало різний підхід до авіаперевізників при визначенні для них складу пакетної пропозиції наземних послуг з обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС.

На вимогу територіального відділення від 20.09.2016 № 02-18/06-2002 ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” листом від [Інформація з обмеженим доступом] повідомило, що „як свідчить проект договору № [Інформація з обмеженим доступом], надісланий нами Авіакомпанії [Інформація з обмеженим доступом], лист Авіакомпанії від [Інформація з обмеженим доступом], а також підписаний Авіакомпанією і надісланий на нашу адресу договір № [Інформація з обмеженим доступом], [Інформація з обмеженим доступом] узгоджувало та формувало пакет необхідних для кожного рейсу послуг, як і інші авіакомпанії” (мова оригіналу).

Однак, вищезазначені документи свідчать, що ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” узгодило та надало Авіакомпанії можливість самостійно формувати пакетну пропозицію лише на окремі види наземних послуг (при наданні яких ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” в МА „Запоріжжя” зазнає конкуренцію), зокрема наземне адміністрування в аеропорту та забезпечення обслуговування пасажирів і багажу. Проте, пакетну пропозицію Авіакомпанії на наземне обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС ТОВ „Транс-

Аерохендлінг Запоріжжя” не узгодило. Слід зазначити, що в наданні цього виду наземних послуг конкурентів в МА „Запоріжжя” у ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” не існує.

Встановлене з боку ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” зобов'язання по сплаті Авіакомпанією недоцільних послуг, що увійшли до складу пакетної пропозиції, ущемляє інтереси Авіакомпанії та завдає шкоди її інтересам, оскільки збільшує вартість пакетної пропозиції наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС, а це в свою чергу збільшує вартість всього наземного обслуговування Авіакомпанії в МА „Запоріжжя” та створює умови для збільшення вартості квитка для пасажирів Авіакомпанії.

Також слід зазначити, що така поведінка ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя” була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС в МА „Запоріжжя”, оскільки Авіакомпанія внаслідок можливості вибору постачальників наземних послуг, обслуговувалася у інших суб'єктів господарювання.

Дії ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”, які полягали в застосуванні в стандартній угоді з [Інформація з обмеженим доступом] пакетної пропозиції наземних послуг з обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС (для обслуговування кожного оборотного рейсу ПС), без врахування пропозиції авіаперевізника, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку наземного обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС в МА „Запоріжжя”, що призвело до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції.

З метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, у відповідності до частини першої статті 46 Закону, адміністративна колегія територіального відділення надає ТОВ „Транс-Аерохендлінг Запоріжжя”

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

- вжити заходи для усунення наслідків дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом відображення в укладеному з [Інформація з обмеженим доступом] договорі, такої пакетної пропозиції наземних послуг з обслуговування на пероні і місцях стоянок ПС, яка необхідна для обслуговування кожного оборотного рейсу та враховує пропозиції цього авіаперевізника.

Про результати розгляду рекомендацій повідомити територіальне відділення у десятиденний термін з дня їх отримання.

Звертаю увагу на те, що відповідно до частини 3 статті 46 Закону України “Про захист економічної конкуренції”, за умов виконання цих рекомендацій, у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству, та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії
територіального відділення

Н.Л. Балюра

		Послуги з наземного обслуговування на пероні і містах стоянок ПС:							
Перелік Авіакомпаній	Стандартна угода спрощена процедура (СУНО) в редакції від:	в складі "паketу" послуг				за додатковою вимогою авіаперевізника			
		надання автобусів для пасажирів та екіпажу	надання наземного джерела живлення	використання послуги з буксирування та/або відштовх. ПС	прибирання кабіни екіпажу	надання автобусів для пасажирів та екіпажу	надання наземного джерела живлення	використання послуги з буксирування та/або відштовх ПС	прибирання кабіни екіпажу
Авіакомпанія	2013 року	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]
[Інформація з обмеженим доступом]	2013 року	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]
[Інформація з обмеженим доступом]	2008 року	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]
[Інформація з обмеженим доступом]	2008 року	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]
[Інформація з обмеженим доступом]	2013 року	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]
[Інформація з обмеженим доступом]	2013 року	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]	[Інформація з обмеженим доступом]

* - виключені із складу "паketу" послуг під час узгодження умов стандартної угоди та надаються за додатковою вимогою